

Een gesprek met Harry en Margret de Wit uit Texas gaat niet over individuele koeien, maar over het managen van grote aantallen. Het continue trainen van personeel en controleren van de werkzaamheden beheersen ze tot in detail. ‘Je kunt mensen niet goed genoeg trainen.’

Margret en Harry de Wit: ‘Boeren is hier business geworden’

Het computerscherm in het kantoor van melkveebedrijf High Plains Dairy staat vol getallen die onafgebroken veranderen. ‘De beurs van Chicago’, verduidelijkt Harry de Wit, terwijl hij de cijfers op het beeldscherm vluchtig bestudeert. ‘Zo blijf ik op de hoogte van de prijsontwikkelingen van melk, voer en olie. Deze computer staat altijd aan; ik wil elk moment weten wat er gebeurt zodat ik de juiste beslissingen kan nemen.’ Al snel na de kennismaking wordt duidelijk dat Harry (41) en Margret de Wit (39) niet zomaar koeien melken in de plaats Friona, in het noordwesten van de Amerikaanse staat Texas. ‘In Nederland wordt alles voor je geregeld, hier moet je veel meer zelf doen en zorgen dat je er zelf bovenop zit. Je moet alles tot in detail blijven controleren.’ Het lijkt bijna onmogelijk om alle activiteiten op een bedrijf met 4000 melkkoeien die dagelijks 129.000 kg melk produceren, 980 hectare land en 48 personeelsleden nog tot in detail te volgen, maar dankzij een strakke organisatie lij-

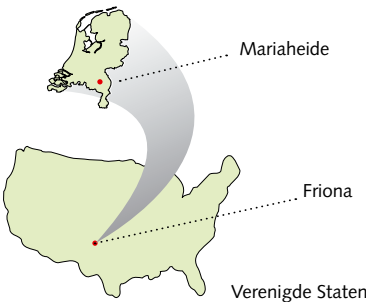
ken Harry en Margret er prima toe in staat. Sinds 2002 wonen ze in Friona, maar de basis van het bedrijf legden ze in de plaats Stephenville, dat een paar honderd kilometer naar het Zuidoosten ligt. Harry, afkomstig uit het Noord-Brabantse Mariaheide, startte daar in 1992 als bedrijfsleider op een melkveebedrijf. Al snel huurde hij een eigen bedrijf waarbij hij consequent zijn verdiende geld weer investeerde in uitbreiding van de veestapel. ‘Als je koeien hebt, heb je een onderpand. We kochten van de winst alleen maar koeien waardoor we steeds harder groeiden. Uiteindelijk wilde ik wel vertrekken uit Stephenville vanwege het klimaat. In de winter molken we gemiddeld 35 kg melk per koe, in de maanden mei tot september viel de productie door de extreme hitte standaard terug naar hooguit 27 kg melk.’ De Wit molk begin deze eeuw op diverse locaties meer dan 2000 koeien en wilde aanvankelijk een nieuw bedrijf bouwen in de staat Ohio. Het moeizame proces voor het verkrijgen van een vergunning zorgde er mede voor dat ze uiteindelijk naar Friona verhuisden en in het gebied

de ‘Panhandle’ een nieuw bedrijf neerzetten voor 3000 koeien.

Crossventilatie

Het is druk op het erf van High Plains Dairy. Betonwagens rijden af en aan en op het erf staan grote hoeveelheden bouw materiaal. De stallen bleken al snel niet meer toereikend voor de plannen van De Wit en er wordt hard gebouwd om de capaciteit van het bedrijf te vergroten tot 4400 koeien. ‘Wij gaan de koeien straks houden als varkens.’ De Wit glimlacht en verduidelijkt: ‘We bouwen een “crossventilatiestal”. De kosten van 1300 dollar per koeplaats liggen een paar honderd dollar hoger dan die van een gewone ligboxenstal, maar wij willen alles kunnen controleren, zelfs het klimaat.’

De contouren van de nieuw te bouwen stal zijn al zichtbaar. De nieuwe stal wordt tegen de oude stal aangebouwd en heeft een opvallend laag, geïsoleerd dak. ‘Wanneer de stal straks klaar is, dan is hij 93 meter breed en 450 meter lang en zijn er 12 rijen boxen’, legt De Wit uit. Aan de zuidoostzijde plaatsen we 83 ventilatoren die de lucht van de ene zij-

Een indrukwekkende rij kalverhutten: 660 in totaal

de naar de andere zijde aanzuigen. Iedere 80 seconden is alle lucht in de stal vervast.’ Het klimaat in Friona, het bedrijf ligt op een hoogvlakte van 1300 meter, kent hier uitersten, zo is de ervaring van De Wit. ‘Het kan 20 graden vriezen in de winter, maar ook 40 graden heet zijn in de zomer. In de zomer zuigen we de lucht aan door een gordijn waar water langs druppelt. De droge lucht neemt het water op en koelt daardoor af. De luchtvochtigheid in de stal wordt wel hoger, maar ik heb liever 26 graden met een luchtvochtigheid van 50 procent dan 40 graden en een luchtvochtigheid van 15 procent.’

Draaiboeken en protocollen

Niet alleen de nieuwe stal is indrukwekkend, ook de 72 stand rotorstal is een bezienswaardigheid. ‘Ik wilde een rotorstal omdat je daarin mensen beter kunt managen omdat ze steeds dezelfde han-

deling moeten uitvoeren’, legt Harry uit. ‘Bovendien is er een constante aan- en afvoer van koeien; er is meer rust in het koppel.’ De Wit gaat ons voor naar een kantoor en een kantine die zicht geven op de melkput. ‘We hebben een draaiboek met foto’s om het personeel duidelijk te maken hoe we willen dat er gemolken wordt. De plaats van handeling van voordippen staat daarin bepaald, maar ook de tijdsduur en de werkwijze. Nieuwe melkers krijgen een proeftijd. Pas nadat ze een melkexamen hebben gehaald, krijgen ze opslag.’ De Wit maakt duidelijk veel werk van het managen van mensen. Hij heeft zelfs iemand in dienst die protocollen van de verschillende werkzaamheden op het bedrijf beschrijft en trainingen verzorgt. ‘Je kunt mensen niet goed genoeg trainen en opleiden’, en hij wijst naar formulieren aan de wand in de kantine met informatie over de behandeltechniek bij een uierontsteking. Ook het voeren van

koeien is in protocollen vastgelegd. ‘We werken met een computersysteem waarop we precies zien hoe lang de voermengwagens erover heeft gedaan om de koeien te voeren. Ook kunnen we de hoeveelheden geladen voermiddelen controleren via de computer. De voermannen stimuleren we om nauwkeurig te voeren. Wanneer ze binnen een bepaalde marge de voermiddelen met het juiste aantal kilo’s in de wagen gooien, krijgen ze een bonus.’

Hekel aan fokkerij

Alles op het bedrijf lijkt wel doordacht. De strakke protocollen in de melkput, de behandelplannen voor verse koeien, de kalveropfok, maar ook de fokkerij. ‘Eigenlijk heb ik een hekel aan fokkerij’, bekennt Harry. ‘Het kost me zo veel tijd. Twee keer per jaar sluit ik me een hele dag op kantoor op en deel ik de koeien in groepen in op basis van aAa. Vervolgens kies ik stieren die passen bij de groep en start ik een belronde met de ki-organisaties om te onderhandelen over de prijzen van de rietjes die ik wil hebben.’ De Wit heeft zelf een eenvoudig computerprogramma gemaakt zodat het personeel de koe op basis van aAa met de juiste stier insemineert. ‘Ik kan een paringssysteem van een ki-organisatie gebruiken, maar dan ben je toch vaak ook gebonden aan stieren van die ki. Bovendien zie ik resultaat van het aAa-systeem: mijn kalveren worden qua bouw steeds uniformer.’ De rondgang over het 80 hectare grote erf eindigt bij een indrukwekkende rij kalverhutten, 660 in totaal. ‘Sommige mensen vragen me wel eens; moet dat nu, groeien naar 4400 koeien? Voor mij is het vooral de uitdaging van het ondernemen. Ik zie het inmiddels niet meer als een gewoon melkveebedrijf. Boeren is hier business geworden.’

Jaap van der Knaap

Harry de Wit: ‘We willen alles kunnen controleren, zelfs het klimaat’

Boeren als business

Contouren van de nieuwe stal worden al goed duidelijk